

Kedves Szülők, Pedagógusok!

Immár 33 éve dolgozom bölcsődében kisgyermeknevelőként, mellette gyógypedagógus végzettségem van. Nagy előny ez nekem az írói munka során is, hiszen alkalmam van a gyakorlatban kipróbálni, tapasztalni, milyen írás érinti meg leginkább a gyerekeket, melyekre fogékonyak igazán.

Hiszem, hogy az olvasóvá nevelést, a zenei, irodalmi fejlesztést a legkorábbi években kell megalapozni, és nap, mint nap tapasztalom a mozgással kísérelhető mondókák pozitív hatását.

A könyv anyagát igyekeztem úgy összeválogatni, hogy a bölcsődében, óvodában végzett pedagógiai munka során, egy-egy ünnep, jeles nap (például méhek világnapja, madarak és fák napja, víz világnapja, medvenap, Márton-nap, állatok világnapja stb.) is jól használható legyen.

A mondókázás szerepe a kisgyermek életében

A felnőttel való közös játék szórakozást, önfeledt tevékenységet jelent a kisgyermeknek. Ez gazdagítja érzelmeit, bensőséges kapcsolatot teremt a kicsi és gondozója között. A mondókázó, éneklő szülő vagy pedagógus biztos, hogy derűs és kiegyensúlyozott, hiszen dühösen, feszült idegállapotban nem lehet mókázni, énekelni. A kisgyermekre átragad ez a vidámság. Az oldott légkör növeli biztonságérzetét, ami a megfelelő testi, lelki, szellemi fejlődés alapja.

A mondókázás, és az ezt kísérő játékos mozdulatok nagyon sok készséget fejlesztenek. A kisgyerek megfigyeli, próbálja megismételni, amit lát és hall, így fejlődik az utánozási készség, a memória. A feladatok sikeres elvégzése oldja gátlásait, sikerélményt ad, ezáltal megerősödik önbizalma. Fejlődnek a prever-

bális és verbális képességek, bővül a szókincs. Nagyon fontos szerepe van az egyensúly- és a ritmusérzék fejlesztésében, fontos előkészítője a későbbi zenei nevelésnek. Az éneklés, mondókázás közbeni játék elősegíti a képzelet fejlődését is. Cicaként nyávogunk, egyszerű tárgyakra különböző szerepeket ruházunk, úgy teszünk, mintha pogácsát sütnénk, kóstolnánk -ezáltal előkészítjük a gyermekkor végigkísérő szerepjátékok kialakulását. Igen fontos terület a szociális készség fejlesztése is. Észrevétlenül tanulja az egymásra figyelés, a várakozás, a társas kommunikáció szabályait.

Milyen a jó mondóka?

Ritmusos, rímes, erős zeneiség jellemzi. Kicsiknél nagyon fontos a verszene, mert ebben az időszakban kell megalapozni a versek szeretetét. A tapsolható, jól ritmizálható, szinte énekelhető vers a legjobb választás a bölcsődés korosztálynál. A dallam nélkül leírt mondókákat is bátran lehet énekelni úgy, ahogy az kényelmes, ahogy jólesik - a kicsi szeretni fogja.

Mondogassuk gyermekeinknek a hagyományos népi mondókákat, énekeljük népdalainkat, és ezt egészítsük ki a műköltészetből válogatott gyermekversekkel. Fontos, hogy értékes zenei és irodalmi anyagot kínáljunk nekik, hiszen a legkorábbi időszaktól kezdve formáljuk ízlését.

ALTATÓK

Aludj, baba

Tücsök zenél az udvaron,
leszállt már az este,
aludj, aludj, kicsi baba,
tente-tente-tente.
Elrepült a pillangó is
virágszirom házba,
össsezárta pettyes szárnyát
katicabogárka.
A kiskutyák összebújva
alszanak békésen,
kutyamama őrzi álmuk,
aludj, Te is szépen.
Csillag ragyog, Hold világít,
leszállt már az este,
aludj, aludj, kicsi baba,
tente-tente-tente.

Ringató

Aludj, aludj, kicsi Bence,
óvjanak az angyalok.
Ragyogjon rád Hold az égről,
zenéljenek csillagok.
Langyos szellő simogasson,
fa susogjon száz mesét.
Mosolyogva hallgasd mindig
madaraknak énekét.
Bú és bánat elkerüljön,
mindig lásd a fényeket.
Szerencse és sok szeretet
kísérje az életed!

Altató

Este van már, fent ragyognak az égen a csillagok,
felhőpárnán, kerekkepű Holdanyóka mosolyog.
Lepihentek a játékok, elfáradt a maci is.
Képeskönyv és pöttyös labda holnapig most búcsút int.
Altatót dalol egy madár odakint az eperfán
azt kívánja, álmod legyen színes, mint a szivárvány.
Hallgasd, kicsim! Milyen csend van. Elnémul most a világ.
Álommanó, pálcájával legszebb álmát hinti rád.
Elalszik most a természet, a kertben a virágok.
Aludj te is, kicsi Kristóf! Jó éjszakát kívánok!

Álommanó

Itt az este, Álommanó elindult már, úgy tudom.
Holdvilág és csillag fénye kíséri a Tejúton.
Kicsi manó, nagy sapkában, színes zsákkal mendegél,
bekukucskál az ablakon, megáll minden gyermeknél.
Álomporos pálcájával meghinti a szemeket
búcsúzásként azt suttogja, szép álmokat, gyerekek.

Tücsökzene száll a széllel

Tücsökzene száll a széllel,
betakar a sűrű éjjel.
Bárányfelhő, puha párnám...
S kalácsképű holdkosárkán
ragyog fényes csillaglámám.

Keltegető

Kukurikú - szól a kakas.
Ébredjetek, felkelt a Nap!
Vár rátok már játék, móka,
ébredjetek kakasszóra.

GYEREKEK MINDENNAPJAIVAL KAPCSOLATOS MONDÓKÁK

Hajmosó versike

Lipityem és lipityom,
a hajadat megmosom.
Hú, de hideg ez a sampon,
elsimítom a hajadon.
Birzelem és borzoló,
fidrezem és fodrozom,
dirgelem és dörgölöm,
még jól le is fröcskölöm,
így ni!

Hajtsd hátra a fejedet,
becsukhatod szemedet.
Licsi-loccs, licsi-loccs,
ugye, máris csiklandoz?

És most:
Leitatjuk,
megtöröljük,
megszárítjuk,
megfésüljük,
a tükörben
megnézhetjük,
hogy szép lett-e,
eldönthetjük.
Szép lett?
Szép!
Jó lett?
Jó!
Csinos lettél, kismanó!

Fürdőkádba való vers

Koszor fűle, koszos nyaka,
koszos ez az egész baba.
Megfürdik és egykettőre
tisza baba lesz belőle,
loccs!

Buborék

Buborék,
Buborék,
Szappanbuborék,
Benne ül egy
Babaarcú
Buborékvitéz.

Libegő,
Lebegő,
Buborékhajó,
Sárga fényű
Lámpacsillám
Lágyan lobogó.

Libegő,
Lebegő,
Lágyan lobogó,
Elpattan a
Sárga fényű
Buborékhajó.

Méz

Csurog - csepeg - tekereg,
édes - mézes a kanál,
elolvad a nyelvemen,
ha a számba betalál.
Csipp - csepp, csepegő,
csipp - csepp mézeső,
hű, de édes, hű, de finom
ez a sárga tekergő!

Pogácsasütés

Nyúlik, szakad ez a tészta,
nem lesz ebből palacsinta.
Gyúrjad, Kristóf, gyúrjad, Niki!
Így készül a finom süti.
Gyúrjuk kézzel, gyúrjuk lábbal,
kinyújtjuk a sodrófával
kiszaggatjuk a pohárral,
festegetjük friss tojással.
A tepsiben sorakoznak,
de finoman illatoznak!
A sütőben pirosodnak,
kis pogácsák mosolyognak.

Mezít-láb-dal

Egyik láb, másik láb,
Bal láb, jobb láb
Mezítláb.
Kerek kavics, lapos kő,
Forró beton, sistergő.
Puha homok, bársony fű,
Szúrós szalma, mint a tű.
Kapt a lábad magasba,
Ugorj be az iszapba,
Ott jön, ott jön, jön a hullám,
Lábadat betakarja!

Pocsolyadal

Jaj, de tocsog,
jaj, de pocsog
ez a fényes pocsolya!
Benne ragyog,
benne ragyog,
gumicsizmám mosolya.
Lépek most egy óriásit,
azt mondja, hogy poccs!
Lépek most egy még nagyobb,
azt mondja, hogy toccs!
Most meg lépek kisebbeket,
azt mondja, hogy tocs-tocs-tocs,
most meg lépek icipicit,
azt mondja, hogy pocs-pocs-pocs.
Tocsi-tocsi, poccs-poccs-poccs!

